

УДК 33: 657

**EVALUATION IN INFORMATION SUPPORT OF MANAGEMENT
ОЦІНКА В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВЛІННЯ****Savchenko V.M. / Савченко В.М.***s.e.s., prof. / к.е.н., проф.*

ORCID: 0000-0002-2496-2525

Kononenko L.V. / Кононенко Л.В.*s.e.s., as.prof. / к.е.н., доц.*ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5698-5003>

Kherson State agrarian and economic University,

73006, 23 Stritenska Str., Kherson, Ukraine

Херсонський державний аграрно-економічний університет,

73006, вул. Стрітенська, 23, Херсон, Україна

Анотація. Стаття присвячена проблемам оцінки в системі інформаційного забезпечення управління. Досліджено сутність оцінки, визначено тенденції її розвитку як елементу методу бухгалтерського обліку та її місце в системі інформаційного забезпечення управління. Розглянуто проблеми застосування оцінки за справедливою вартістю.

Ключові слова: справедлива вартість, оцінка бізнесу, функції управління, аграрна сфера

У сучасних умовах економічного розвитку управління комерційною діяльністю суб'єкта господарювання – це, в першу чергу, управління ресурсами підприємства з метою забезпечення сталого розвитку. При цьому отримання суб'єктами господарювання прибутку є як умовою функціонування так і джерелом забезпечення економічного та соціального розвитку. За системним підходом структура управління суб'єкта господарювання є складною і містить значну кількість взаємопов'язаних та взаємообумовлених елементів [5]. За поглядами англійського кібернетика С. Біра, системи управління поділяються на: прості, складні та дуже складні [1]. При цьому система управління “суб'єктом господарювання” відноситься до останніх.

Механізм управління реалізується через систему взаємопов'язаних і взаємообумовлених функцій. Сучасне трактування функціонального навантаження системи управління ґрунтується на поглядах французького науковця Анрі Файоля [2]. Найбільш традиційним є виокремлення таких функцій управління як: планування, адміністрування, організація, облік, аналіз, регулювання та контроль.

Ефективність прийняття управлінських рішень та їх реалізація значною мірою обумовлено адекватним інформаційним забезпеченням. Інформація в системі управління реалізується завдяки двом видам зв'язків: прямим та зворотнім. Прямий зв'язок має чітку направленість від органа управління до об'єктів, а реакція об'єкта управління на вплив органа управління є зворотнім зв'язком. Оцінка при прийнятті рішень та визначені ефективності їх реалізації є невід'ємною складовою системи управління (рис. 1).

Важливим елементом інформаційного забезпечення при реалізації всіх функцій управління є такий елемент як оцінка. Оцінка застосовується в системі фінансового обліку як елемент методу при вартісній оцінці статей фінансової

звітності. У плануванні (як оперативному-тактичному так і стратегічному) розробка моделей і варіантів рішення забезпечують ефективність управлінських рішень щодо максимізації результатів при мінімізації витрат. У результаті здійснення економічного аналізу реалізується творчий підхід щодо вирішення управлінських проблем які пов'язані із оцінкою різних результатів різних сценаріїв.

Тенденції розвитку системи управління, ускладнення його механізмів, виникнення якісно нових суб'єктів і об'єктів в ринкових умовах за реалізації стратегії сталого розвитку, зумовлюють необхідність розширення кола завдань інформаційного забезпечення управління, що безпосередньо відноситься і до оцінки.

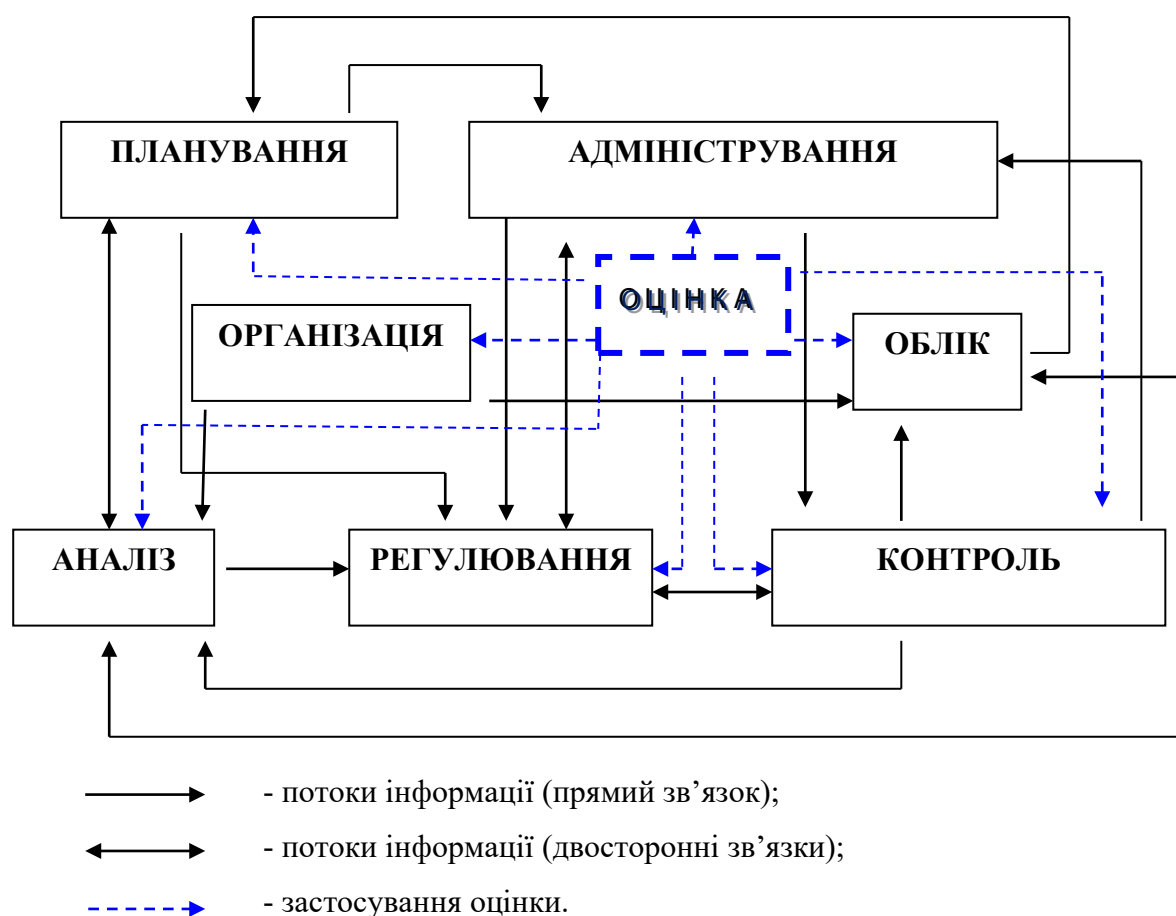

Рис. 1. Функції управління та їх інформаційні зв'язки

Джерело Побудовано авторами на підставі [3]

Оцінка застосовується при прийнятті будь-яких управлінських рішень що потребують вартісного вимірювання (формування стратегії, звітних показників тощо). На практиці використовують різні види грошових оцінок, таких як економічні, юридичні, експертні, статистичні, страхові. У фінансовому обліку оцінка специфічна, вона підпорядкована вимогам і принципам обліку, використовує своєрідні методи розрахунків, характерні тільки для формування показників фінансової звітності. Оцінка, з моменту створення підприємства, впродовж всієї його діяльності і до ліквідації, постійно присутня в системі інформаційного забезпечення управління. За її допомогою визначають

величину вкладеного капіталу, ефективність його використання, суму зобов'язань і т. і..

Є особливості комерційної діяльності в аграрному секторі, що має бути враховано при формуванні інформаційного забезпечення управління, зокрема стосовно оцінки.

Запровадження ринкових механізмів оцінки в системі інформаційного забезпечення управління потребує від економічного персоналу специфічних навичок та достовірної інформації про активний ринок того чи іншого видів активів на кожен звітну дату, документального оформлення процедури визначення ринкової ціни, забезпечення співставності за наявності різних баз оцінки об'єктів.

Для виокремлення факторів генерування й руйнування вартості підприємства слід використовувати принцип превалювання сутності над формою, виходячи із розуміння сутності якого окремі дослідники розглядають справедливу вартість як облікову категорію. Є необхідним в якості основи для оцінки вартості підприємства використовувати пріоритет змісту факторів генерування й руйнування вартості над їх юридичною формою, що на сьогодні лише частково знаходить своє відображення в системі формування показників звітності.

Є підхід за яким для оптимізації оцінки за справедливою вартістю пропонується розробити методіку її застосування для активів та зобов'язань підприємств, щодо яких відсутній активний ринок. Також необхідним є більш детальне тлумачення наданого у МСФЗ поняття «активний ринок». Ця проблема є актуальною для українських підприємств, оскільки рівень розвитку національного ринку цінних паперів не дозволяє ефективно реалізовувати механізм справедливої вартості, що обумовлює суб'єктивність оцінки за справедливою вартістю при її застосуванні вітчизняними підприємствами.

Основною функцією бухгалтерського обліку є розвиток бізнесу, що безпосередньо пов'язано із сучасною концепцією вартісного маркетингу, яка набула розвитку в кінці ХХ – початку ХХІ століття. Її сутність полягає в тім, що інтереси власників уособлюються у збільшені вартості „бізнесу”, який розглядається як товар [4]. В цьому зв'язку оцінка „бізнесу” і як результат облікового спостереження та як об'єкт управління, набуває надзвичайної актуальності.

Список використаних джерел

1. Бир Стаффорд Кибернетика и управление производством. / Пер. с англ. В. Я. Алтаева. М.: Наука, 1963. 276с.
2. Лешапель Ж. Идеи Анри Файоля. ВЦСПС., М., 1924
3. Лисиченко О. О. Організація та методологія обліку і аналізу затрат на виробництво. Спеціальність 08.06.04 – Бухгалтерський облік, аналіз та аудит Дисерт. Київ 2006 с. 175
4. Савченко В. М., Кононенко Л. В., Крячко В. Г. Система бухгалтерського обліку як складова системи управління. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки.*

2010. Вип. 18 (2). С. 27-33. URL:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2010_18%282%29_7 (дата звернення: 17.11.2022).

5. Савченко В.М. Особливості застосування оцінки в обліку сільськогосподарської діяльності. *Науковий вісник (Кіровоградського національного технічного університету)*. 2011. № 20 ч.1. С. 269-273. URL: [http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_20\(1\)_ekon/stat_20_1/39.pdf](http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_20(1)_ekon/stat_20_1/39.pdf) (дата звернення: 17.11.2022)

Abstract. *The article is devoted to the problems of evaluation in the system of information support of management. The essence of the evaluation was investigated and the trends of its development as an element of the accounting method and its place in the system of information support of management were determined. The problems of application of valuation at fair value are considered.*

Key words: *fair value, business valuation, management functions, agricultural sector*

Стаття надіслана: 21.11.2022 р.
© Кононенко Л.В., Савченко В.М.